DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 17 juni 1998 *

I mål C-214/97,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Francisco de Sousa Fialho, rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Portugal, företrädd av Luís Fernandes, chef för rättstjänsten vid utrikesministeriets avdelning för EG-frågor, och João Lopes Fernandes, chef för nationella vatteninstitutets rättsavdelning, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Portugals ambassad, 33, allée Scheffer, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 189 tredje stycket i EG-fördraget och enligt bestämmelserna i rådets direktiv 75/440/EEG av den 16 juni 1975 om den kvalitet som krävs på det ytvatten som är avsett för framställning av dricksvatten i medlemsstaterna (EGT L 194, s. 26; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 232), i första hand, genom att inte inom den föreskrivna fristen utarbeta en systematisk åtgärdsplan som innehåller en tidtabell för förbättringen av ytvatten, och, i andra hand, genom att inte omedelbart underrätta kommissionen om sådana åtgärder,

meddelar

* Rättegångsspråk: portugisiska.

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden H. Ragnemalm samt domarna G. F. Mancini, J. L. Murray, G. Hirsch och K. M. Ioannou (referent),

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 10 mars 1998 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 4 juni 1997, med stöd av artikel 169 i EG-fördraget väckt talan om fastställelse av att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 189 tredje stycket i EG-fördraget och enligt bestämmelserna i rådets direktiv 75/440/EEG av den 16 juni 1975 om den kvalitet som krävs på det ytvatten som är avsett för framställning av dricksvatten i medlemsstaterna (EGT L 194, s. 26; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 232), i första hand, genom att inte inom den föreskrivna fristen utarbeta en systematisk åtgärdsplan som innehåller en tidtabell för förbättringen av ytvatten, och, i andra hand, genom att inte omedelbart underrätta kommissionen om sådana åtgärder.

2 Enligt artikel 1 i direktiv 75/440 gäller det de kvalitetskrav som sött ytvatten som används eller är avsett att användas för uttag av dricksvatten måste uppfylla efter det att lämplig behandling har utförts.

3 Artikel 4.2 i direktiv 75/440 föreskriver att "... medlemsstaterna [skall] vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa en fortlöpande förbättring av miljön. För detta ändamål skall de utarbeta en systematisk åtgärdsplan som innehåller en tidtabell för förbättringen av ytvatten ... De nationella programmen skall ge avsevärda förbättringar i detta hänseende under de närmaste tio åren.

...

Kommissionen skall genomföra en grundlig granskning av de planer som avses i första stycket, inklusive tidtabellerna, och skall, om nödvändigt, överlämna lämpliga förslag till rådet."

4 Artikel 10 i direktiv 75/440 föreskriver för övrigt att medlemsstaterna skulle sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv inom två år efter dagen för anmälan och att de genast skulle underrätta kommissionen om detta.

5 I enlighet med artikel 395 i och bilaga XXXVI till Akt om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Portugisiska republiken och om anpassningar av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23; för svensk version se Handlingar om anslutning till Europeiska gemenskaperna, band II, del I, 1987, s. 215) är direktiv 75/440 tillämpligt på Portugal sedan den 1 januari 1989.

6 Kommissionen begärde genom skrivelse av den 12 augusti 1991 att den portugisiska regeringen skulle tillsända den en kopia av den systematiska åtgärdsplan som föreskrivs i artikel 4.2 i direktiv 75/440.

7 I avsaknad av ett svar erinrade kommissionen, genom skrivelse av den 13 november 1992 och genom telex av den 22 januari 1993, den portugisiska regeringen om sin skrivelse av den 12 augusti 1991.

8 Den portugisiska regeringen tillsände genom skrivelse av den 19 maj 1993 kommissionen en förteckning kallad "Program för minskning av föroreningar".

9 Eftersom kommissionen ansåg att denna handling inte uppfyllde de krav på en plan som ställs upp i artikel 4.2 i direktiv 75/440, inledde den det förfarande för fastställelse av fördragsbrott som föreskrivs i artikel 169 i fördraget genom att den 13 januari 1994 sända en formell underrättelse till Republiken Portugal.

10 Efter att endast ha erhållit en skrivelse av den 10 juni 1994, i vilken de portugisiska myndigheterna meddelade att de förberedde nödvändiga åtgärder för att införliva direktiv 75/440 och begärde en tilläggsfrist för detta, riktade kommissionen genom

skrivelse av den 10 juli 1995 ett motiverat yttrande till Republiken Portugal och uppmanade den att inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet vidta de nödvändiga åtgärderna.

11 Republiken Portugal besvarade det motiverade yttrandet genom skrivelse av den 1 mars 1996 och tillsände kommissionen en handling kallad "Systematisk åtgärdsplan", som innehöll åtgärdsplaner och programavtal rörande förbättringen av ytvatten.

12 Efter att ha undersökt denna handling och de till den fogade programavtalen, väckte kommissionen förevarande talan om fördragsbrott.

13 Kommissionen har hävdat att den handling som de portugisiska myndigheterna tillsände den, den 1 mars 1996, titeln till trots, inte utgör en systematisk åtgärdsplan i den mening som avses i artikel 4.2 i direktiv 75/440, eftersom den inte innehåller någon tidtabell för förbättringen av ytvatten och inte ger någon lämplig ram för avsevärda förbättringar av kvaliteten på vattnet och miljön i hela Portugal. Enligt kommissionen rör det sig enbart om en rapport från vatteninstitutets avdelning för hydrologiska resurser, där vissa projekt och åtgärder beskrivs som endast utgör exempel på ett avslutat försök att förbättra kvaliteten på ytvattnet i fråga.

14 Kommissionen har anfört att de få projekt som räknas upp i rapporten ingår i nämnda program, vilket är en omständighet som i sig bekräftar att denna handling

inte som sådan utgör den åtgärdsplan som förutsätts i direktiv 75/440 utan begränsar sig till att beskriva vissa spridda åtgärder för vilkas genomförande det för övrigt inte har fastställts någon frist.

15 Kommissionen har tillagt att de åtgärder som har beskrivits och verkställts, håller på att verkställas eller skall verkställas endast rör Tejo och Ave. Även beträffande denna enda del av det portugisiska territoriet är dessa handlingar dessutom bristfälliga i fråga om uppgifter och information om resultaten av de bifogade programavtal som de innehåller. Således har ingen tidtabell fastställts för vattenkvaliteten vid pumpstationen i Valada, som försörjer Lissabon, och för förbättringsarbetena vid floden Ave, som är mycket förorenad. Rapporten innehåller inte heller några uppgifter om resultat avseende genomförda arbeten och åtgärder som inletts där sedan år 1994.

16 Slutligen är det enligt kommissionen uppenbart att de överlämnade handlingarna inte täcker samtliga vattendrag inom det portugisiska territoriet.

17 Republiken Portugal har i sitt svaromål inte konkret tagit ställning till kommissionens olika anmärkningar utan har betonat att de portugisiska myndigheterna har gjort seriösa försök att genomföra bestämmelserna i artikel 4.2 i direktiv 75/440. Svaranden anser dessutom att den systematiska åtgärdsplanen, som den 1 mars 1996 tillsändes kommissionen, i stort sett uppfyller kriterierna i direktiv 75/440 och utgör ett stort steg mot genomförandet av samtliga bestämmelser i direktivet.

18 Enligt Republiken Portugal ingår denna plan med andra åtgärder bland ett antal initiativ som tagits av de behöriga nationella myndigheterna för att göra det möjligt att definiera en systematisk åtgärdsplan som innehåller en tidtabell för förbätt-

ringen av ytvatten, såsom föreskrivs i artikel 4.2 i direktiv 75/440. Den portugisiska regeringen har likväl medgett att arbetena är försenade och ännu inte har avslutats, vilket beror på att förfarandet är invecklat och tidskrävande.

19 Med beaktande av vad som anförts ovan skall det fastställas att de åtgärder som Republiken Portugal har vidtagit inte helt uppfyller de kriterier som ställs upp i direktiv 75/440. Dessa åtgärder kan således inte anses innebära att direktivet helt har införlivats inom den i direktivet föreskrivna fristen.

20 Detta innebär att kommissionens talan är grundad.

21 Det skall följaktligen fastställas att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.2 i direktiv 75/440, genom att inte inom den föreskrivna fristen utarbeta en systematisk åtgärdsplan som innehåller en tidtabell för förbättringen av ytvatten.

Rättegångskostnader

22 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal har tappat målet, skall den ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) **Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.2 i rådets direktiv 75/440/EEG av den 16 juni 1975 om den kvalitet som krävs på det ytvatten som är avsett för framställning av dricksvatten i medlemsstaterna, genom att inte inom den föreskrivna fristen utarbeta en systematisk åtgärdsplan som innehåller en tidtabell för förbättringen av ytvatten.**

2) **Republiken Portugal skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Ragnemalm Mancini Murray

Hirsch Ioannou

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 17 juni 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen